

FORSKNINGSUTVALGET
Universitetet i Bergen

Arkivkode:

FU-sak: 29/10

Sak nr.:

Møte: 02.11.10

EVALUERING AV FORSKERSKOLER VED UIB

Universitetsstyret vedtok på møte 17.06.10 (sak 40/10) at det tas initiativ til en evaluering av fakultetenes forskerskoler. Styrets vedtak var blant annet basert på Forskningsutvalgets behandling av fakultetenes forskerutdanningsmeldinger.

Bakgrunn

UiB har siden begynnelsen av 2000-tallet hatt en utvikling hvor flere ulike forskerskoler har blitt etablert. Forskningsutvalget vedtok i 2003 (sak 08/03) at det burde utarbeides egne retningslinjer for opprettelsen av en forskerskole basert på en del kvalitetskriterier for forskerskoler (se vedlegg). Evaluering av forskerskolene ble allerede i 2007 satt på agendaen av universitetsstyret som vedtok følgende (sak 52/07) på grunnlag av fakultetenes erfaringer med forskerskoler:

1. Styret ber Universitetets forskningsutvalg om å arbeide for at flest mulig av universitetets ph.d.-kandidater får anledning til å delta i en forskerskole
2. Styret ber Universitetets forskningsutvalg om å utarbeide retningslinjer for opprettelse og drift av forskerskolene, for forholdet mellom forskerskoler og den øvrige forskerutdanningen og for evaluering av ordningen med forskerskoler.

Forskningsutvalgets konkluderte at en hadde for lite erfaring med å drifte forskerskoler og en ønsket å vinne noen flere års erfaring før en kom tilbake til en grundig evaluering av forskerskoler. Tiden er nå inne for å foreta en slik evaluering basert på Styrets vedtak i 2007 og nå i 2010.

Handlingsplan for forskerutdanning 2008 konkluderte med at forskerskolene er et viktig tillegg til den organiserte forskerutdanningen og skal fungere som en utvidet møteplass og faglig nettverk med seminarer og doktorgradskurs hvor ph.d.-kandidater, veiledere og gjesteforskere møtes. Handlingsplanutvalget mente at det er viktig at kvalitetskriteriene for forskerskoler identifiseres og ivaretas, men utvalget anbefalte ikke en sterk overstyring av organiseringen av disse.

Forskerskoler ved UiB 2010 - status

Følgende liste er over de forskerskoler som i dag har egne nettsider ved UiB og er operative.

- [Forskerskolen i språkvitenskap og filologi](#)
- [Nasjonal Forskerskole:"Tekst, Bilde, Lyd, Rom \(TBLR\)". Fortolkning og teoriutveksling](#)
- [Forskerskole i middelalderstudier](#)
- [Forskerskolen i rettsvitenskap](#)
- [Nasjonal forskerskole i klimadynamikk](#)
- [Forskerskole i molekylærbiologi og bioinformatikk](#)
- [International Research Training Group: "Development and Application of Intelligent Detectors"](#)
- [Research School in Information and Communication Technology](#)
- [Research School in International Health](#)
- [Forskerskole for Translasjonell Kreftforskning](#)
- [Bergen Research School in Inflammation \(BRSI\)](#)
- [Forskerskolen i klinisk medisin](#)
- [International Graduate School in Integrated Neuroscience \(IGSIN\)](#)
- [Forskerskole i klinisk psykologi og utviklingspsykologi](#)
- [Vestnorsk forskerskole i utdanningsvitenskap - WNGER](#)
- [Nordisk marine forskerskole](#)
- [Forskerskolen i samfunnsmedisinske fag og helsefag](#)
- [Forskningsgruppe for sosial samhandling og vekst](#)
- [Forskerskolen kultur og samfunn](#)
- [Bergen Summer Research School](#)
- [Norsk - Svensk Forskerskole i Biosystematikk](#)

Ut fra omfanget på forskerskoler er det mange ulike fagmiljøer som er engasjerte i en eller flere forskerskoler. Det eksisterer i tillegg flere forskerskoler ved UiB, men som ikke enda er inkorporert i UiBs eksternweb. Flere av UiBs fagmiljø arbeider med å etablere egne forskerskoler, både disiplinære og nettverksbaserte. Blant annet arbeides det med utspring fra UHnett Vest å etablere en egen forskerskole i musikk: Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies. SV-fakultetet har gått bort fra å kalle forskerutdanningen på SV som en egen forskerskole, men har nå flere forskningsmiljø som engasjerer seg i ulike nettverksbaserte forskerskoler. Flere UiB-miljø er også engasjerte i den nasjonale forskerskolen for lærerutdanning og den nasjonale forskerskolen for utdanningsforskning.

Forskerskolelederforum

Våren 2009 etablerte en ved UiB et eget forum for forskerskoleledere som møtes 2 ganger i semesteret. I forumet diskuterer en ulike sider ved drift av forskerskoler og en har i løpet av det siste året hatt egne presentasjoner av majoriteten av forskerskolene i forumet. Forskerskolelederne melder at dette er et forum de prioriterer å delta i fordi de har mange felles utfordringer og høster nyttige erfaringer fra andres forskerskoler. Forumets aktivitet har vist at forskerskolene ved UiB er mangefasettete og har til dels svært ulik organisering og finansieringsgrunnlag.

Evaluering av forskerskoler ved UiO – erfaringer

Universitetet i Oslo (UiO) har allerede gjennomført en egen evaluering av forskerskoler (Forskningskomiteens sak 2/3-09) som konkluderte i en videreføring av ordningen med forskerskoler ved UiO basert på et sett av minstekrav for opprettelse og drift av forskerskole. UiO. Som en oppfølging av evalueringen vil UiO vurdere finansieringsgrunnlaget for

forskerskolene nøyere og spesielt sett i forhold til faglige kvalitetskrav og internasjonale fagfellevurderinger. De nåværende forskerskolene ved UiO beholder sin status som forskerskoler, uten bevilgning, inntil ny ordning med nye kriterier er blitt etablert. (Se vedlegg sak 2/3-09).

Evaluering av forskerskoler ved UiB – noen mulige problemstillinger

Følgende problemstillinger kan være viktige å ta stilling til i det videre arbeidet med forskerskoler ved UiB:

1. Forholdet mellom den organiserte forskerutdanningen og forskerskoler
 - a. Hva skal være forskerskolenes rolle i forhold til den organiserte forskerutdanningen? Hva er merverdien av en forskerskole sett i forhold til forskningsgruppene?
 - b. Skal vi bare ha forskerskoler i miljøer som kan vise til høy vitenskapelig kvalitet eller som har særlige forutsetninger for å oppnå det, eller i alle fagmiljøene?

2. Godkjenning av forskerskoler?
 - a. Hvilke kriterier bør være et absolutt minimumskrav for å kunne opprette en forskerskole?
 - b. Hvordan bør en forskerskole godkjennes?
 - c. Kan den organiserte forskerutdanningen ved ett fakultet utgjøre en forskerskole?

3. Tilknytning og opptak til forskerskoler
 - a. Skal forskerskoler kunne administrere opptak til forskerutdanningen selv? (Skal en åpne opp for delegering av opptaksmyndighet fra fakultet til forskerskole?)
 - b. Hva skal forventes mer i en forskerskole i forhold til forpliktelser og rettigheter utover det som er spesifisert i PhD-reglement og opptaksavtale? Skal en kandidat opptatt til en forskerskole kunne fritas for enkelte av de strukturerte oppleggene i forskerskolen?
 - c. Kan en kandidat være tilknyttet flere forskerskoler? Flexibilitet i tilhørighet?

4. Finansiering av forskerskoler?
 - a. Bør en kanalisere en viss andel av universitetsstipend via forskerskoler?
 - b. Bør godkjente forskerskoler sikres en grunnfinansiering?
 - c. Finansiering via fakultetene?

Prosess for evaluering av forskerskoler

Det er ønskelig å nedsette en arbeidsgruppe som foretar en utredning av forskerskoleordningen ved UiB i dag. Det er mer hensiktsmessig med en evaluering av forskerskoleordningen og ikke en evaluering av hver enkelt forskerskole da det ville være oppgave som krever en faglig innretning og dermed ulik sammensetning av komiteer for vurdering av de ulike forskerskolene. Det er på nåværende tidspunkt mer ønskelig med en evaluering av ordningen med forskerskoler ved UiB generelt. Dette kan inkludere en kartlegging av de forskerskoler UiB har, eller er partner i, i forhold til organisering (styre,

beslutningsstruktur), aktivitet (kurs, seminarer, veilederkurs, sosiale møteplasser o.l), omfang (kandidatgrunnlag) og finansieringsgrunnlag. Evalueringen bør ta for seg hvordan de ulike typene forskerskoler ved UiB fungerer i forhold til kvalitetskriteriene utarbeidet av Forskningsutvalget i 2003 (FUsak08/03). Evalueringen kan også innebære en revidering av kvalitetskriteriene for forskerskoler

Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppen bør være en intern gruppe bestående av representanter fra de ulike typene forskerskoler vi har ved UiB; nettverksforskerskole, nasjonal forskerskole, tverrfaglig forskerskole og disiplinorientert forskerskole. I tillegg er det hensiktsmessig å ha med representanter fra den øvrige forskerutdanningen i form av leder for forskerutdanningsutvalg eller ph.d.-utvalg. Forskningsavdelingen stiller ressurser til sekretær for arbeidsgruppen.

Saken legges frem for utvalget med følgende

forslag til vedtak:

Forskningsutvalget ber Universitetsledelsen fastsette mandat for, og oppnevne, en arbeidsgruppe som skal evaluere den nåværende forskerskoleordningen ved UiB. Evalueringen skal munne ut i en rapport med anbefalinger til eventuelle forbedringer og endringer av dagens ordning for forskerskoler ved UiB.